

ZBORNICA PREGLASILA PREDSEDNIKA

Zbornica je preglasila veto predsednika glede bonus predloge s 313 glasovi proti 78. — Senat se bo odločil v ponedeljek. — 24 republikancev se je zavzelo za stališče predsednika, a manjkalo je 52 glasov, da se porazi predlogo. — Coolidge je bil pred trem leti obljubil, da se bo zavzel za vojaški bonus.

Washington, D. C., 18. maja. — Poslanska zbornica je s 313 glasovi proti 78 porazila veto predsednika Coolidge-a glede bonus predloge.

Za vzdržanje veta je glasovalo 57 republikancev ter 21 demokratov.

Za preglašenje veta pa je glasovalo 166 demokratov, 145 republikancev in dva neodvisna.

Štiri in dvajset republikancev in dva demokrata, ki so glasovali prvoto za predlogo, so stopili na stran predsednika ter podpirali veto.

Ko se je končalo glasovanje, je bil stavljen predlog, naj se izid glasovanja takoj sporoči senatu. Sen. Robinson, demokratični voditelj v senatu, je predlagal ponedeljek, dne 26. maja kot priločen, ker bo večina senatorjev navzočih. Senator Watson iz Indiane je vprašal nato, zakaj bi ne bilo mogoče vprijeti glasovanje že danes. Senator Reed iz Pennsylvanije je nasprotoval temu ter rekel, da je treba muditi senatu več časa.

Senator Curtis, ki je znan kot republikanski "bič", je objavil, da bo prišlo vprašanje vetiranja vojaške bonus predloge na dnevni red v ponedeljek, in ta predlog je bil tudi sprejet. Glasovanje v senatu bo precej koščljivo. Švilni prijatelji predsednika so mnenja, da bo vzdržan njegov veto.

Člani poslanske zbornice so bili skrajno željni glasovati ter je vse kazalo, da so proti vsaki daljši debati. Po par krajših govorih je rekel republikanski voditelj Longworth:

"Predno stavim predlog na glasovanje, hočem reči še nekaj. Pred tremi leti in pol sem čul sedanjega predsednika na lastna ušesa izjaviti, da bo njegova politika plačati odškodnino vsem telesno nesposobnim, prejšnjim vojakom.

"Ob onem času sem se smatral vezanim ne le od strani, temveč tudi od splošne ljudske volje in vsled tega sem se aktivno udeležil sestave predloge, ki določa kompenzacijsko zavetere svetovne vojne.

"Nisem se udeležil sestave sedanjega predloga, a glasoval sem zanj.

"Po skrbnem razmišljanju vseh okoliščin pa ne morem glasovati za preglašenje predsednikovega veta."

Debata, ki se je vnela nato, je bila skrajno nezanimiva in razven Longwortha je nastopilo le malo kongresnikov, ki so bili pripravljeni glasovati za veto predsednika.

Kongresnik Madden je imel svoj prvi govor v zbornici ter rekel med drugim:

"Predsednik je voditelj naroda. Narod Združenih držav zre nanj kot na svojega voditelja. Kot načelnik komiteja za dovolila sem mnenja, da bi bilo nevedno stati tukaj dan za dnem ter se zavzemati za varčevanje v vsakem drugem oziru ter nato glasovati za preglašenje veta predsednika.

Kongresnik Madden je imel svoj prvi govor v zbornici ter rekel med drugim:

"Predsednik je voditelj naroda. Narod Združenih držav zre nanj kot na svojega voditelja. Kot načelnik komiteja za dovolila sem mnenja, da bi bilo nevedno stati tukaj dan za dnem ter se zavzemati za varčevanje v vsakem drugem oziru ter nato glasovati za preglašenje veta predsednika.

Prevzemam odgovornost, katero mi nalaga načelnikstvo komiteja za dovolila in to storim z veseljem. Mišlim izključno le na blagobit naroda."

ZAHREBNO DELOVANJE AMER. KAPITALISTOV

Petrolejski magnati Združenih držav so bili baje vdeleženi pri revoluciji, ki je pred kratkim divjala v Mehiki.

Washington, D. C., 18. maja. — Poročila iz justičnega departmanta kažejo, da je bil del \$100,000, katere je bil izročil Doheny tajniku Fallu novembra meseca leta 1921, namenjen za financiranje revolucije v Mehiki. To je prišlo na dan večeraj, tekmo zasliševanja posebnega senatskega komiteja.

Stvari, ki so prišle na dan, se nikakor ne strinjajo s častjo in ugledom, katerega uživa dežela v očeh celega sveta. Izkazalo se je, da so gotovi kongresniki in senatorji podkupljivi in vedno pripravljeni krstiti temeljne postavbe republike.

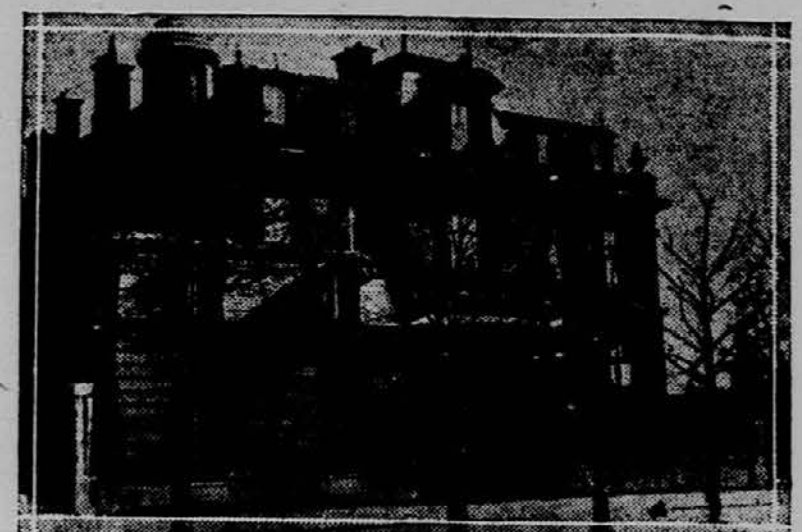
Podrobnosti teh razkritij ne moremo navajati, ker so preostudne in ker nasprotujejo vsakemu pojmu o čednosti in poštenosti.

Vidimo le, da vlada v najvišjih krogih neizmerna korupcija in da je treba radikalne izpremembe v vladi, če hočemo, da bo dežela ohranila sloves, katerega je uživala do danes, — da je najbolj nesebična in dobro hoteča država na svetu.

PARIŠKI HOTELSKI USLUŽBENCI SO ZAŠTRAJKALI.

Pariz, Francija, 18. maja. — Ker so zaštrajkali skoraj vsi uslužbenci, so začeli hoteli najemati stavkokaze. Večraj jih je bilo vzetih v službo 4000. Hotelski delavci zahtevajo zvišanje plač in skrajšanje delavskega časa.

POSLOPJE AMER. POSLANIŠTVA V PARIZU

Ni dolgo tega, ko je kupil ameriški poslanik Myon T. Herriek v Parizu hišo, ki jo vidite na sliki. V tej hiši bo zanj naprejš namočeno ameriško poslaništvo. Prej je stanovan v nji bivši predsednik francoske republike Grevy.

TAJNIK HUGHES GLEDE IZTREBLJENJA VOJNE

Državni tajnik pravi, da more le kultiviranje mednarodne dobre volje iztrebiti zlo vojno. — Poročilo izvedencev imenuje obljubo nove dobe.

Kultiviranje mednarodne dobre volje je edino zagotovilo miru, — je izjavil državni tajnik Hughes v nekem nagovoru, katerega je imel v hotelu Astor v New Yorku, ko je sprejel zlato kolajno, podeljeno mu od Narodnega inštituta za socialne znanosti.

Omenil je tudi inozemske odnose Združenih držav, a se omejil pri tem na centralno-ameriške zadeve ter na reparacijski problem. Položaja, ki je nastal vsled japonske izključitvene klavzule, se ni direktno dotaknil. O Združenih državah je rekel, da zavzemajo med svetovnimi silami mesto "nesebičnega prijatelja miru" ter nadaljeval:

— Vse to pa je odvisno od tega, če bomo napravili kultiviranje prijateljstva za povsem različno ameriško politiko, katero moramo pospeševati z dokazi svojega smisla za pravico in respekt, ki ga kažemo do čustev drugih.

Prvi cilj zunanje politike je "varnost" in "v kolikor morem jaz gledati v bodočnost, sem prepričan, da smo varni pred najmanjšo nevarnostjo agresije, — je rekel Hughes.

— Mi vemo, da ne tiči v nobeni sili in nobeni možni kombinaciji sil kaka spretanja za našo varnost, — je nadaljeval. — Nobenega vzroka ni, da dokazemo zmožnost skrbeti sami zase, ker nikdo ne dvomi o tem.

— Lažje bi moralo biti za nas kultivirati prijateljstva. Mi smo miroljuben narod in dobro je za nas spomniti se, da se zanašamo na prijateljstvo in dobro voljo, ne pa na silo ali pretinjo s silo, da razširimo svoj vpliv ter pridobimo zmago svojim mednarodnim predlogom.

PERZIJSKI KRONSKI DRAGULJI NA PRODAJ.

London, Anglija, 16. maja. — Sem je dospelo poročilo, da je sklenila perzijska vlada prodati vse šahave dragulje. Zanje upa dobiti toliko, da ji ne bo treba najeti državnega posejila.

SUN-YAT-SEN BAJE NI UMRL.

Hongkong, Kitajska, 16. maja. — Privatni tajnik dr. Sun-Yat-Sena je povzročil poročevalcu neke brzojavne agenture, da njegov gospodar ni umrl in da so bila vsa poročila o njegovi smrti izmišljena.

ITALIJANI IN ČEHI SO SKLENILI POGODBO

Mussolini in Beneš sta sestavila pogoje za sodelovanje pri vzdržanju "miru". — Beneš je prepričan, da je zagotovljen mir centralne Evrope.

Rim, Italija, 18. maja. — Ministrski predsednik Mussolini je sklenil s češkim ministrskim predsednikom Benešom pogodbo prijateljstva med češko republiko ter dežel polentarijev.

Pogodbo je zelo kratka, ker obstaja le iz uvoda ter štirih členov. V uvodu se navaja številne medsebojne vezi, ki združujejo Čehoslovsko z Italijo ter se izjavlja, da sta obe državi zainteresirani pri konečnem uveljavljanju miru v Evropi, posebno pa v centralni Evropi in to vsled prepričanja, da je mogoče doseči boljše uspehe s tem, da se vsaka država drži mirovnih pogojev, katere je sklenila.

To ni seveda nič drugega kot običajna poteza človeka, ki hoče igrati prvo vlogo v evropski politiki ter narekovati drugim, kako naj se obnašajo ter uravnavajo svoje zadeve.

Gotovo je, da bo vsled tega koraka češke vlade najbolj prizadeta Jugoslavija, ki že zadostno pozna duh Čehoslovaške in njenih političnih pristašev.

Pogodba, s klenjena med Mussolinijem ter Benešem, je pravi odsev sedanjega stanja evropskih zadev, in malo vrjetno je, da bi se kaj dobrega izemilo iz tega.

VATIKAN SE POGAJA Z GRŠKO.

Pariz, Francija, 18. maja. — Prvič v zgodovini Vatikan je poslal slednji svojega posebnega delegata, da prisostvuje konferenci sveta Lige narodov. Tozadnja konferenca se bo tikala vprašanja izpremembe ter ujedinjenja koledarja.

Konferenca bo temeljila na izvidu izvedencev mednarodnega kongresa astronomov, ki se je vršil v Rimu pred kratkim časom. Ta konferenca je zahtevala nujno izpremembo sedanjega koledarja.

Zastopana je bila tudi grška pravoslavna cerkev, kajti patriarh je imenoval delegatom profesorja Denigitisa, ravnatelja atenskega observatorija.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

POLOŽAJ V EVROPI IN DAWESOVA PRIPOROČILA

Mir Evrope je odvisen od uspeha poročila, katero je predložil general Dawes. — Nastala bo velika kriza, če se bo izjalovil sporazum z Nemčijo.

Poroča Arthur S. Draper. —

London, Anglija, 18. maja. — Nemške volitve so povzročile v Angliji preje razočaranje kot pa vznemirjenje. V pričetku prihodnjega tedna pa bo postala usoda poročila Dawesa jasnejša in Evropa bo vedela, če je sploh mogoče uveljaviti splošen sporazum.

Izid nemških volitev je pokazal, da se je revolucionarno gibanje razširilo po celi Evropi iz zakea vojne in da je zavzelo prvi konkretno obliko v slučaju Mussolinija, ki se je nasilno polastil vrhovne sile v Italiji.

Najbolj presenetljiva poteza v dolgi seriji narodnostnih razvojev je bil najbrž uspeh ekstremistov ali skrajnežev. Srednje ali liberalne stranke so izgubile skoraj vso silo tekom časa, ki je potekel iz zakea vojne. V Italiji vladajo fašisti, s svojo skrajno nacionalistično politiko. Na Španskem je bilo uveljavljeno diktatorstvo v osebi Primo de Rivero in slednji pričakuje, da bo ostal na svojem mestu dolgo vrsto let.

V Angliji se je završil v resnici značilen preobrat tekom decembrijskih volitev in danes vlada socialisti najbolj konservativnemu narodu na celim svetu. Na Danskem so stvorili socialisti vlado ter uveljavili par skrajno radikalnih odredb.

Z angleškega stališča ni najbolj značilen poteza izida nemških volitev sila nacionalistov in monarhistov, temveč velikanski preokret, ki se je izvršil na korist komunistične stranke. — Lloyd George je nekoč napovedoval, da se bo ideja komunizma hitro razširila v Nemčiji, kakor hitro se bo tam vkoreninila. On je eden onih maloštevilnih Angležev, ki se v polni meri zavedajo posledice izida zadnjih volitev v Nemčiji.

Vseposred se je stavljal vprašanje: — Kako bo uplival izid francoskih volitev na mednarodni položaj? Poraz Poincarreja in njegove stranke je ustvaril povsem nov položaj in neposredna posledica tega je bila, da je prišlo v ospredje vprašanje priznanja in izvedenja Dawesovega načrta.

Glede tega načrta so mnenja seveda razdeljena.

Nemci sami trdijo, da pomenja ta načrt praktično zasuzenje Nemčije za približno petdeset let, a zavestni izvedenci na drugi strani so prepričani, da je to edini dosedaj predložen predlog, s pomočjo katerega bi bilo mogoče prisiliti Nemčijo, da zadosti svojim obveznostim, ter poplača škodo, katero je napravila tekom svetovne vojne.

Plen zahtevajo v vsakem slučaju zase zmagalet — in to velja tudi glede zavestnikov.

POSLOVILNO PISMO MOŠTVA BALONA "DIXMUDE".

Pariz, Francija, 18. maja. — V bližini koteljske obali so našli v morju koteljske, v kateri je bil listek z napisom: Benčina na balonu "Dixmude" je zmanjkalo. Žene nas strašno vihar. Pozdravljeni! Živela Francija!

VEZUV JE ZOPET PRIČEL BRUHATI.

Napoli, Italija, 18. maja. — Vezuv je začel zopet bljuvati. Prebivalstvo je začelo prestrašeno bežati na vse strani. Povzročena škoda je velika.

PREDSEDNIK MILLERAND BO ODPSTOPI

Socialistična stranka v Franciji se je dogovorila z radikali, da mora odstopiti predsednik Millerand. — Zahtevajo tudi skorajšno obnovenje pogajanj glede vojne odškodnine. — Tudi finančne reforme bodo prišle kmalu na vrsto. — Socialisti baje preveč zahtevajo in bodo nadkrillili liberalce.

Pariz, Francija, 18. maja. — Konec teden trajajočega povolitvenega manevriranja se je izkazalo, da imajo v političnem položaju bič v svojih rokah socialisti in da so pripravljeno izkoristiti svoj položaj. Radikali, njih tovariši v kampanji, ne bodo mogli sestaviti večine v poslanski zbornici brez socialistov ter bodo očitno prisiljeni prilagoditi se njih željam in zahtevam, če hočejo, da bo postala zmaga te kombinacije dobičakosna.

Izvrševalni svet republikansko-socialistične stranke, ki obstaja iz štiridesetih članov in kojega član je tudi Aristid Briand, prejšnji ministrski predsednik, se je sestal večeraj ter sklenil, da se ne bo udeležil nobene vlade, koje prva zahteva bi ne bila odstop predsednika Milleranda.

Komitej se je obrnil na vse senatorje ter poslance svoje stranke s prošnjo, naj izvedejo svoj program, ki vključuje preosnovanje volilne postave, obširno amnestijo političnih kaznivencev, odpravo davkov na trgovske dobičke ter nadomeščenje sedanjih davkov z davkom na pridobljena premoženja. Obenem zahteva program kordijalne pogovore z zavestniki, da bi se čimprej uredilo vprašanja, ki se tičejo narodne varnosti in reparacije, — na temelju poročila zavestniških in ameriških izvedencev.

Komitej kateremu načeljuje Maurice Violette, prejšnji prehranjevalni minister, ne predstavlja nazorov prejšnjih ministrskih predsednikov Brianda in Painleve-ja, ki bosta najbrž izjavila, da se ne smatrata vezanim od sklepa komiteja.

Dobro informirane osebe v političnih krogih, ki so izvedele za zahtevo socialistov, naj odstopi predsednik Millerand, pa so mnenja, da pomeni to le izvedenje socialističnih zahtev, ki se tičejo zavarovalne postave ter sklenjenja dobe vojaške obveznosti.

Sedaj obstoječi položaj bo ustvaril zadrege za obe stranki. Zmerni radikali so se pričeli pritoževati, da zahtevajo socialisti preveč in da bodo nadkrillili radikale, če bo šlo vse po njih volji.

Socialisti na drugi strani pa so zaposleni z vprašanjem, če naj dovolijo članom svoje stranke vstop v novi kabinet.

Na prejšnjih kongresih socialistične stranke je bilo določeno, da se ne morejo socialisti udeležiti stvorjenja nobene vlade, ki bi temeljila na kapitalističnih principih. Vodilni socialistični krogi so mnenja, da bo stranka več profitirala s tem, če ostane izven vlade kot pa s tem, če bi vstopila v vlado. Radikali se morajo konec konca udati ter priti na dan s svojimi zahtevami in konečna odgovornost bo vsled tega padla tudi nanje.

Splošno prevladuje tukaj mnenje, da se bo izrekla socialistična konvencija, ki se bo vršila na dan pred otvorjenjem novega parlamenta, proti vsaki soudeležbi pri vladi. Prijateljli Herriota, ki so ga izvolili, so pripravljeno načelovati vladi s pomočjo socialistov, a se obotavljajo prevzeti vlado, ki bi bila izpostavljena milosti ali nemilosti socialistov, ne da bi imeli slednji pri tem kako odgovornost.

Camille Chautemps, poslanec iz Indre-et-Loire, je šel na obisk k Herriotu v namenu, da ga napoti, da pride v Pariz ter prevzame vodstvo pri razvozljanju položaja, ki postaja vsak trenutek bolj zapleten.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$13.50 2000 Din. — \$26.80 5000 Din. — \$66.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni zavež".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$10.00 300 lir \$14.70

500 lir \$24.00 1000 lir \$47.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opatiji in Zadru.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Tel. Cortlandt 4637.

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKO NARAVJE

Organized and Published by

Maxwell Publishing Company

SA Corporation

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDICT, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For sale lots value less tax America	For New York for sale lots	\$7.5
For sale lots value less tax Europe	For sale lots value less tax Europe	\$6.5
For sale lots value less tax Asia	For sale lots value less tax Asia	\$7.5
For sale lots value less tax Africa	For sale lots value less tax Africa	\$6.5

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelje in praznikov.

Dopis brez podpisa inubenosti se ne priobčuje. Dolar naj se blagovni po-
stavlja po Money Order. Pri naročilih krajša naročnikov, prostimo. Če se nam
tudi pošlje blaginjske namene, da hitreje najdemo blaginjske.

"GLAS NARODA"

25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2878

TRADES UNION LABEL COUNCIL

NEW YORK CITY

CLEMENCEAU IN TALLEYRAND

Sedaj, ko so volitve zadnje nedelje zdrobile Clemenceau-ove politične načrte, ko je prekinil izdajati svoj pariški organ ter zaukazal Mandel-u, svojemu političnemu in osebnemu služabniku, naj se umakne s političnega polja v svojo koč ob morju, se bo Clemenceau mogoče pomiril ter se lotil svoje zadnje velike naloge, ki mu je še preostala, da namreč zaključi svoje memoare ali življenske spomine.

Noben Francoz izza Talleyranda, ki je umrl pred šest in osemdesetimi leti, ni bil tako dobro vsposobljen, tako vsled dolžine kot pestrosti svojega življenja, da zapusti svetu svoje življenske spomine.

Dosti je skupnega med tema dvema postavama, kajti prvi je bil najodličnejši član Dunajskega kongresa, drugi pa najbolj vplivni na Pariškem kongresu. Ob sta prekipela ludomomnost, ob sta bila prebrisana in nekoliko okruta v svoji prevejanosti, ob sta bila spojena z važnimi mednarodnimi kongresi, ki so bili sklicani, da preustroje zemljevid sveta, in ob sta šla skozi svoje revolucije in dobe izgnanstva v Ameriki, da se zopet solnčita v naklonjenosti javnosti ali pa kraljevskega dvora.

Življenski spomini Talleyranda so praveat rudnik dragocenih informacij. Isto bo mogoče tudi reči o življenskih spominih Clemenceauja. Če je Talleyrand zvezan z napoleonskimi vojnami, je zvezan Clemenceau z vojno, ki je bila večja, kot si jo je sploh mogel zamisliti Napoleon.

Spomini Clemenceau-ja, kojih dva velika zvezka sta že dovršena, obsegajo šestdeset let drame francoskega javnega življenja, pričeni z Gambetto ter naprej do sedanjega ministrskega predsednika Poincareja.

Nobena stvar, katero bi mogel izvršiti od sedaj naprej v politiki, bi se ne mogla glede važnosti približati zaključnemu zgodovine njegovega življenja.

Skrajno dobro je, da so ga zadnje volitve oprostile, da osredotoči vse svoje moči na edino nalogo, ki mu je še preostala.

Slovenske novice.

New York, N. Y.

V nedeljo dne 1. junija 1924 se vrši letni izlet dobro znane umijske godbe "Jos. Pershak Band" v prijazni "Riezenburgov vrt", vogal 1. Ave. in 1. Street, College Point, L. I.

Za vsestransko zabavo in postrežbo bo najboljšje preskrbljeno. Pričetek ob 2. uri popoldne. Ker je ta prostor eden najlepših za društvene izlete, bodo gostje povsem zadovoljni, kot so bili tudi lansko leto.

Rojaki iz Dolenjega New Yorka in sosednjega Brooklyna naj vzamejo 2. Ave., nadulčno železnico in sicer "Corona Train" do Junction Ave., postaje v Long Islandu, od tam pa College Point karo, ki pelje naravnost do zabavnega prostora. Oni iz gornjega dela New Yorka in okolice pa poulčno karo ali nadulčno železnico do 57. ceste in 2nd Ave., tam pa nadulčno železnico "Corona Train", kot prvotno omenjeno.

Kdor torej želi in potrebuje malo razvedrila na zares svežem zraku, naj ne zamudi te prilike 1. junija. Prostor je tako obširen, da tudi v slučaju slabega vremena ne bo primanjkovalo zabave.

Bend, Ill.

Umrl je Ignac Turk dne 30. aprila. Vzrok smrti je bil po zdravniški izjavi "bela mola".

Pred sedmimi meseci je umrla njegova soproga, radi česar se je Ignac Turk udal pljači in si v nji končal življenje. Pogreb se je vršil dne 3. maja. Rojen je bil 11. avgusta 1884 ter zapuščal si-

na Edwarda, 18 let, ter 7-letno hčerko Virginijo.

Chicago, Ill.

Umrl je rojak Karol Pelko. Zapuščal ženo, dva sinova in dve hčeri.

Joliet, Ill.

Mrs. Frank Galle, žena pokojnega Franka Galleta, ki je bil po-
vožen in ubit na No. Broadway St. 24. februarja je te dni vložila prošnjo pri Probate sodniku Shrew, ako sme vzeti \$400, ki jih ji hoče dati John Papež, mož, ki je povozil Galleta s svojim avtom. Papež je bil spoznan kot nek-
kriv na sodnji.

Rudolf Lozar in njegov to-
variš sta bila nekoliko pobita, ko sta se vozila z avtomobilom in zadela drug avtomobil, ki je stal na strani 4. Avenue.

Dne 5. maja je umrla v bolnišnici sv. Jožefa 14-letna Kristina Stalzer, hčerka družine Fr. Stalzer. Zapuščala stariše, šest bratov in štiri sestre.

Cleveland, O.

Poročil se je Mr. Anton Vesel z Miss Mamie Poznik.

Umrla je Marija Pote, roj. Krevs iz Nemške vasi, fara Trebnje. Bolehala je nad leto dni. Tu je bivala do 22 let, stara je bila 42 let. Zapuščala 7 otrok, 5 sinov in 2 hčerki.

V domovini zapuščala eno sestro. Umrla je 75 let stara Mrs. Mary Novak, rojena Hegler. Pokojnica je živila v Ameriki približno 32 let. Doma je bila iz ko-
čevskega okraja.

Iz Jugoslavije.

Angleški parlamentarci v Jugoslaviji.

Na velikonočno nedeljo sta posetila Sarajevo člana angleške sp. zbornice Josip Hanon in Filip Dawson, ki sta prišla tjakaj, da se informirata o gospodarskih razmerah. Hanon in Dawson pripadata konservativni stranki in sta člana parlamentarnega odbora za pospeševanje industrije. Iz Sarajeva sta se odpeljala parlamentarca preko Banaluke v Zagreb in od tam v Beograd.

Palaca akademije znanosti.

Že pred balkansko vojno se je pričela graditi palaca akademije znanosti v Beogradu v Kneza Mihajlovi ulici. Sedaj je palaca dograjena in je bila dne 1. maja svečano otvorjena. Palaca akademije znanosti je ena izmed najlepših poselij v Beogradu.

Brezžična telegrafna postaja.

Iz Beograda poročajo: Po naročilu ministrstva pošte in telegrafa bodo postavili v Rakovici brezžično telegrafsko postajo. Čez nekoliko dni bo nova brezžična postaja že redno poslovala.

Brezposelnost v Jugoslaviji.

Po uradnih podatkih je v Osi-
jeku 2000 nezaposlenih, večinoma ne-
kvalificiranih delavcev.

Tobačna tovarna v Mostaru v Hercegovini je te dni popolnoma ustavila svoj obrat. Vse delavstvo je odpuščeno iz službe, kar je povzročilo veliko brezposelno bedo v Mostaru.

V Sarajevu je pirotehnični zavod odpustil iz službe 125 delav-
cev in jih zaposluje samo še 35. Vzrok velikega odpusta delavstva so mezdne zahteve, ki so jih stali zaposleni delavci, katerim pirotehnični zavod ni mogel ugoditi.

Koliko je bolnic v Jugoslaviji?

Po uradni statistiki je v Jugoslaviji 163 bolnic z 18.648 posteljami. Po pokrajinah so bolnice razdeljene takole: v Sloveniji jih je 22, v Srbiji 58, na Hrvaškem in v Slavoniji 32, v Bosni in Hercegovini 29, v Banatu 22, v Bački in Baranji 12, v Črni gori 7 in v Dalmaciji 5. Na vsakih 1000 prebavalec bi morale biti 4 postelje. Da se ta nedostatek odpravi, bi se moralo ustanoviti še lepo število bolnic. Stroški bi znašali 1173 milijonov dinarjev.

Srečna občina.

Kakor znano, je občina Milna na otoku Braču postala silno bogata vsled ogromne zapuščine, ki jo je testiral v Ameriki umrl dalmatinski rojak Sargo. Po prvem obroku pred dvema mesecema je prišel sedaj še drugi obrok v skupnem znesku 40.200 angleških funtov sterlingov. Te dni se je občinska uprava posvetovala o tem, kako se naj uporabi ogromna glavica, ki znaša v jugoslovanski valuti 15 milijonov dinarjev. Med drugimi je bilo sklenjeno, da bodo imeli odsluj občanarji brezplačno zdraviljenje v slučaju bolezni, da ne bodo plačevali občinskih doli-
klad in taks, razeži pa bodo dobi-
vali znatne podpore. Ceste in pota se bodo vzdrževali iz dohodkov te zapuščine. Srečna občina!

Železniške nesreče.

V bližini novosadskega letališča je subotički vlak povozil nekoga vojaka, žigar identitete dosedaj se niso ugotovili.

Na postaji Veliki Bečkerek se je 22. aprila zaletel potniški vlak v garnituro vagonov, stoječih na postaji. Obe lokomotivi sta zelo poškodovani. Pri karambolu sta bila težko ranjena poštar Josip Virag in orožnik Živojin Bošković.

Dne 22. apr. se je zaletel brzovlak, prihajajoč iz Niša, v Topčideru v na progi stoječo lokomotivo. Škoda znaša 60.000 Din.

Strašne obtožbe proti postopanju policije v Beogradu in Nov. Sadu.

Lista po poročali o strahovitem zločinu v Beogradu, kjer je bila delavka Ljubica Ljubičević, osumljena tatvine platna, tako preteperila, da je na posledicah poškodb kasneje v bolnici umrla. Ukrade-
no platno se je tudi kasneje našlo in je uboga Ljubica umrla nedolžne smrti.

List "Vidovdan" iz Novoga Sada javlja o dveh sličnih zločinih. V uredništvo lista sta prispeli

mat in hči, prva stara 76, druga 35 let. Hčerka je imela na rokah dve rani od sablje, dolgi 12 do 14 cm in na hrbtu vboj od sablje. Starka je bilo z ročanjem sablje iz-
taknjeno oko. Starka je s seboj prinesla službeno kokardo, katero je v obupni obrambni borbi izstrgala pobeselenemu orožniku. Povod tega je bil neki Rus, ki ji je hotel prihitel na pomoč, ko ju je hotel stražnik brez povišja aretirati. Bil je prijet in pripeljan na policijo, kjer so ga pretepli do krvavega in suvali s sabljami.

Beogradske in nevosaški listi zadržujejo, da minister notranjih del sam prevzame preiskavo in da se ti divjaki pred sodiščem primerno kaznujejo. Kakor javljajo, vodi minister osebno preiskavo. Šef kriminalnega oddelka Gliša Popović je bil suspendiran.

Strašen umor v Vojvodini.

Na Velikonočo je bil v Stari Moravici izvršen strašen umor. Marška Baranaj je s svojim ljubimcem umorila svojo dobrotnico, 60-letno Julijo Marthon. Preiskava je dogajala, da sta skušala zločinca najprej svojo žrtev zastrpiti in ker ji to ni uspelo, sta jo da-
vila ter končno obesila. Umorila sta jo, da bi pod-
dala njeno po-
stopje. Oba morila sta bila aretirana in oddana sodišču v Subotici.

Mlad morilec.

V Nedeljskih v Madjmurju se je te dni zgodil strašen zločin. Vinko Kukovec, mladenič 20 let, je bil sprt z 19-letnim Gjurcom Novakom. Nahujskal je proti slednjemu 15letnega Martina Horvata in mu dal tudi nož, da ga za-
bode. Horvat se je res sprl z No-
vakom in mu tekotem prepira zas-
dil nož v srce. Novak je bil takoj mrtov. Kukovec in Horvat sta bila aretirana in oddana sodišču.

Kaznovan tat.

Tik pred Veliko nočjo so bili iz sarajevske bolnice ukradeni štirje dolge rojeni zlati, s katerimi jih je uzmogel najprej skušati osladiti praznike. Zvečer pa je bila dva dni prej vbrizgana večja količina tuberkuloznih bacilov v srčno preučevanja. S pečenko vred je tat pojedel tudi bacile in se je s tem sam obsodil na smrt.

Gibanje zadružništva po vojni.

"Naredni Gospodar" v Ljubljani objavlja v 4 številki zanimivo statistiko o gibanju zadružništva v Sloveniji v l. 1919—1923. V tej dobi se je ustanovilo 34 kreditnih, 138 konzumnih, 2 mlekar-
ske, 2 živinorejske, 9 pašniških, 25 elektrostrojnih, 52 obrtnih, 21 stavbinih in 31 raznih zadrug, skupaj 314. V istem času je sto-
pilo v likvidacijo 24 kreditnih, 37 konzumnih, 10 mlekar-
skih, 2 strojne, 3 obrtne, 5 stavbinih in 13 raznih zadrug, skupaj 122, izbrisalo pa se je 12 kreditnih, 30 konzumnih, 7 mlekar-
skih, 25 živinorejskih, 3 stroj-
ne, 6 obrtnih, 5 stavbinih in 12 raznih zadrug.

Truplo Dvornika najdeno.

Iz Soštanja poročajo. Posestnik Ivana Dvornika, ki so ga po-
grešali že od 26. marca, so našli dne 22. aprila utopljenega v po-
toku Paku. Nesrečnec je zabredel najprej pončci v vodo in utonil.

ZNAMENJE SREČE

Pri Nankingu na Kitajskem je iz-
klesan iz skale velikanski slon. Turisti in tudi domačini se za-
bavajo s tem, da mečejo ka-
menje nanj. Kamen je pa treba
vreči tako, da ostane na slono-
vem hrbtu. To baje pomeni ve-
liko srečo.

Peter Zgaga

Italijani in Čehoslovaki so skle-
nili pogodbo, ki je obe državi se
bolj zblížala.

Pravzaprav sta jo sklenila Be-
neš in Mussolini.

Vsaka pogodba, ki jo sklene
Italija s kako državo, ki je nastala
iz bivšega avstrijskega ozemlja
je Jugoslovanom v škodo.

Čehi vedno zatrjujejo, da slo-
vanski mislijo in čutijo.

Slovansko mišljenje in čustvo-
vanje je pa treba urediti, če se
hoče, da bo imelo slovansko kaj
dobička od tega.

Poveljstvo ameriške obrežne
straže je predložilo kongresu po-
ročilo, iz katerega je razvidno, da
se v Združene države vtihotapi
vsak mesec 100.000 zabojev žganja.

To bi bilo potemtakem na leto
1.200.000 zabojev, oziroma 14 mi-
lijonov 400.000 steklenice.

Desetina steklenice pride na
vsakega prebivalca Združenih držav,
vštevši žene in dojenčke.

To je jako zanimivo.

Še bolj zanimivo je pa dejstvo,
da vodstvo obrežne straže natančno
ve, koliko žganja se vtihotapi
v Ameriko.

Rojak se je jako zanimal za
zvezdoznanstvo.

Prečital je nebroj knjig — in
razprav. Vedel je, koliko je zemlja
oddaljena od sonca, kako se
vrtila Venera in Jupiter, kako je
na Marsu in po drugih svetovih.

Le nekaj mu ni šlo v glavo.
Večkrat je premišljeval in govoril
sam pri sebi:

— Vzemimo Venero in Jupiter.
Presneto morajo imeti zvezdo-
slovec natančne doljnoglede, da so
mogli tako natančno določiti spol.

Višek uljudnosti je dosegel ne-
ki upnik s pismom, ki ga je pisal
svojemu dolžniku:

Cenjeni: Ker sem vas že naj-
manj desetkrat opominjal, da mi
vrnete posojenih petdeset dolar-
jev, in sem vas vedno brezuspešno
opominjal, vam tempotom darujem
omenjeno svoto. Prisrčno se
vam zahvaljujem, ker ste me pu-
tili dve leti v upanju, da mi bo-
ste plačali.

Burns je odstopil kot načelnik
Tajne službe Združenih držav.

Možak se je posebno s tem pro-
slavil, da je preiskoval atentate,
ki so jih povzročili boljševiki v
Združenih državah.

Če boljševiki slučajno niso vpri-
zorili nobenega atentata, ga je dal
Burns sam vpriporiti ter ga je
pripisal boljševikom v kredit.

To mu je bilo že pred leti jav-
no dokazano, pa je kljub temu
vztrajal do zadnjega na svojem
mestu.

Prijatelj z osme mi je sporočil
sledede:

Pri nas nameravajo nadomestiti
lesena farna patrona, z živim Ci-
rilom in Metodom. Pa kakor ved-
no, je tudi sedaj težava. Metoda
imajo že toliko časa v rezervi, da
so mu kar oči opešale in so mu
nataknili očala. Cirila pa kar ni
mogoče pridobiti. — pravi, da
njegov brat ni nikdar očal nosil.

Če bo pri tem stalo, bomo imeli
za katoliški shod samo Metoda,
pa še on je same jeze že tako shu-
sal, da mu ni prav nič podoben.

Včeraj so brooklynski gospod
vse oznanili glede nedeljske para-
de: kdaj bo parada, kakšna bo
parada, kdo bo pri paradi, kdaj
se bo začela in kdaj je bo konec.
Le tega niso povedali, koliko se
je za parado nabralo prejšnjo ne-
deljo in kje je denar.

Jugoslovanaka

Katal. Jednosta

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERTAN, 823 E. 135 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, N.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blaginjski: LOUIS CHAMPA, Box 941, Ely, Minn.
Blaginjski: JOSEPH FISHLER, Box 941, Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOE W. GRAHEK, 823 American State Bank Bldg., 808 Stuart St. N.
State Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:
ANTON MBARNIK, Room 204 Bakewell Bldg., 7th Diamond and 8th
Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MLADIC, 1284 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4233 Washington Street, Denver, Colo.

Peresni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 437, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 210 Stevenson Bldg., Payalup, Wash.
FRANK MORICM, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbori:
VALENTIN FIRK, 150 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 233 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSEF STEPLE, 404 E. Moss Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 123 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda"

Vse stvari tiskajoče se uradnih naved kakor tudi denarne poslojave
naj se postilajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošlje na pr-
sednika porotnega odbora. Prošnje na sprejem novih članov in bolniš-
nišnje naj se pošlje na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanaka Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom na
občin pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se sprijeli s
bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrabi
na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Slovenije.

Smrtna kosa.

V Žužemberku je na velikonočno
ponedeljek nenadno umrl Drago
Lavrč, tajnik tankokajnega Orla.

Požar.

Iz Davče poročajo: Veseli veli-
konočni prazniki so žalostno kon-
čali. Na velikonočni ponedeljek od
9. do 10. ure zvečer je na Bistvo-
vi domaj streljal od državne me-
je zgoril hlev in gospodarska
zhramba. Živino razen dveh telet
so rešili. Davčarji so kot ponava-
li pokazali, kaj premore davška
pozrtvalnost in neumnost. Kljub
veliki oddaljenosti je vse
prihitelo pomagat. Posebno se je
odlikoval oddelek tukajšnje fi-
nančne kontrole. Vsi do zadnjega
urča so reševali, kar se je esiti
dalo. Pogorelec je bil zavaruje
za neznatno svoto. Kako je na-
stal požar, se ne ve.

Zaradi bogokletstva

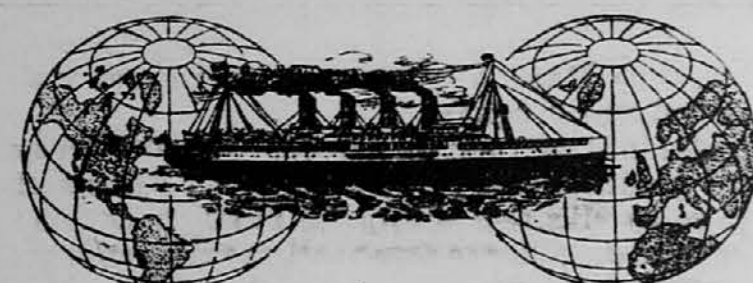
je bil kaznovan od okrajnega gla-
varstva mlinar na Lešnici pri Št.
Petru pri Novem mestu, in sicer
na denarno globo 480 kron

Vlomi.

V noči na veliko nedeljo je ne-
de vlomil v shrambo pri Begel-
ju v Dragamlju in pokradel pre-
cej sabo mesnine, nekaj obleke in
raznih drugih predmetov.

Nov mest preko Drave.

Po dolgotrajnem prizadevanju
lokalnih faktorjev se je dne 24.
aprila končno vršil v navzočnosti
velikega župana mariborske obla-
sti ogled mesta za zgradbo novega
mesta preko Drave in obstoječi
okrajni cesti Selnica—Ruše. Po
zvečenem mnenju ni za zgrad-
bo tega načrta nikakih tehničnih
ovir, ker je zemlja zelo prikladna.
Po dovršenem ogledu so se zbrali
umogočevilni zastopniki prizade-
ti občin Selnica, Jančeva gora,
Bač in Slemen v gostilni Mesarič
na zlozovanje, tekotem katerega je
bil soglasno izvoljen poleg že ob-
stoječega odbora za zgradbo ma-
sta Selnica—Ruše še devetčlanski
akcijski odbor, ki je prevzel na-
logo voditi in izvrševati vse pri-
prave za izvedbo tega načrta.

Spomladna potovanja v domovino.

Znano je, da sedanja priseljeniška postava do-
voljuje povratek tekotem šestih mesecev izven kvote
tudi onim, ki niso ameriški državljani.

Naši rojaki imajo sedaj najlepšo priliko ob-
iskati svoj rojstni kraj in se zopet zadovoljni in
okrepčani na duhu in telesu, vrniti.

Kadar se odločite potovati v domovino je naj-
bolje, da se obrnete za navodila na nas, ker imamo
v tem oziru dolgoletno skušnjo in smo radi tega v
stanu, Vas dobro poslužiti.

Denarna izplačila in druge bančne posle izvr-
šujemo najugodnejše.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH POLJANAH

Special Ivan Matijević

Can o poljanah

\$1.50

TRPLEN

Pod krivo jelko.

Spisal Peter Bohinjec.

(Povest iz časov rokovnjačev na Kranjskem.)

Prvi del.

KAPITAN VRANJEK.

I.

Ojesa so škripala, kolesa so cvilila pri lesenem vozu, v kateri je bil vprežen zastaven vol z krivimi rogovi in belo liso na čelu. Luže so stale v kolovozih, kar je bilo znamenje, da je nedavno deževalo. Poleg vola je korakal možak pri štiridesetih letih. Samozavestno je zrl predse in pogledal časih z bistrim očesom po gozdu, kakor bi koga zasledoval. Prtne hlače do kolen se so tesno oprijemale stegen, široke gate so opletale po mečih, široke, zelene naramnice so pokrivalo hodnično srajco z višnjevo zarobljenim ovratnikom in zapetniki. Možak je bil srednje postave, krepkih prsi, okrogločnega obraza s ploščnatim nosom in dolgimi lasmi. Košeni obraz je kazal, da je voznik vajen dela in trpljenja, stradanja in razkošja.

Na ovinku ob Savsovem znamenju — sredi Udnega boršta — se ustavi in posluša. . .

"Boltarjev Ožbolt je."

"Vzemimo mu vola!"

"Nikar! On je to, kar smo mi. Razločujemo se le v tem, da njemu drugi krnih režejo, mi ga pa sami. Tudi nič zločnega bi ne bilo, ruvati se z Ožboltom. Njegove pesti so medvedje."

V bližnji Beraški dolini so glasovi potihnil. Voznik je poznal po glasu človeka, ki je zadnji govoril. Kakor bi ničesar ne čul, odide dalje z vozom, naloženim z drvmi. Sicer Boltarjev hlapec ni poznal strahu in ne bi se zbal dveh ali treh, ko bi se bilo treba meriti z njimi na odprtem polju. Vendar je bil zadovoljen z razsodbo znanega mu človeka za gostimi jelkami, kar je slutil, da so zasedniki obročeni. Ožbolt pa je razpolagal samo s svojim koprivcem.

Ko je prevozil ravnici Trate in Kade, zapoka z bičem, da je odmevalo v dolini, zaživlja in zapoje pa zavriska, da se je razlegalo vprek in vdol.

Lep jesenski dan je bil in Storžec se je lesketal v solnčnih žarkih kakor najčistejši kristal. Snežene plasti so ležale po njegovih udrtinah in se lesketale, kakor bi bile potrošene s samimi biseri. Gorko je bilo in voznik je pritrtil svoj rokovnik s trto na konec sore.

Nad Voglom začuje perico, ki je prala v Luknji, koder izvira izpod skalnate strehe podzemeljska voda.

Ožbolt zavriska na ves glas, da je zatrepetalo po ušesih. Izpod skalnate votline, kamor so Dupljanke prale, stopi dekle pri tridesetih letih. Spoznala je po glasu domačega hlapca.

Vol se ustavi, Ožbolt se nasloni na debel sušer, ki je rasel ob robu strmega klanca.

"Jerica, pa tako zgodnja?"

Dekle si obriše pot z belim predpasnikom in odgovarja:

"Bala sem se za te, Ožbolt, ker si preveč srčen. Sosedo so pravile, da je nevarno hoditi samemu po Udne borštu; plašarji so menda kar nasejani po hosti. Nocoj ponoči so pokradli pri Zalelu v Žiganji vasi."

"Zahvalim te, Jerica, da si tako dobra in skrbna. Kakor vidiš, sem prišel zdrav in cel iz gozda. Ne rečem pa, da bi bil kmalu samotnej privlekel voz do doma. Ali moje pesti so že potisnile marsikomu krivice v žep. Kolikokrat so me vabili, naj tudi jaz primen palico šteljačarico v roke in vržem malo čez rame, toda Ožbolt od Jezera neče biti rokavah in ne bo, dasi je vojaški begun; zanaša se na moško besedo svojega očeta."

Dekle si je utrlilo solzo iz desnega očesa, iz levega pa je zletela sama po rdečem licu in se ustavila na zlato obrobjenem moderu.

"Dolgo so že ta leta, ljubi moj!"

"Dolga, dolga, dekle moje! Sedem let sem služil tvojega očeta kakor oče Jakob Labana, odkar sem dal slovo jezerskih hribom. Sedem let, pravim, a nikdar nisem omenil tvojemu očetu, da te imam rad, Jerica! In čez sedem let stopim pred očeta, jim razodenem svojo skrivnost, a kaj mi pravijo? — Še sedem let, Ožbolt, in Jerica je tvoja! — Nisem ugovarjal, delal sem, kakor bi bilo vse moje, v srečo pa sem nasilil tvoje ime. In zdaj se bliža tisti čas, bliža se konec drugih sedem let, ali bo tudi konec mojih samskih let?"

Jerica se razveseli konca in kakor bi se ji vse smejala, kar se bliska pod nebom in doni pod zemljo, začne:

"Kako že pravi ista pesem, Ožbolt? — Mal' počaki, mal' potpi, da se vremee spremeni!"

"Ti tolažiš, Jerica, alijaz ne morem več čakati," pravi Ožbolt in se nemirno prestopa. "Postarala se bova in ne bova več poznala mlade ljubezni... Še danes stopim pred očeta in jim praveč: ali Jerica ali vojaško sukno."

"Bog usliši, Ožbolt!" reče perica in si otarje solzo.

"Pojdi, sree moje, da se ne prehladiš!"

"In kaj bi bilo, ko bi se?"

"Takoj bi tekel po padarja v Tržič in v Kranj, z nosil bi vsa zdravila iz Šavnikove apoteke in bi rad služil še sedem let..."

"Oh, Ožbolt, to si poreden!" deje deklina, ki so ji dobro dele hlapčeve besede.

"Na rokah bi te nosil po hiši, ko bi zbolela," nadaljuje voznik navdušeno. "v zibel bi te posadil in bi te zibal, samo da bi lažje dihala, da bi prej ozdravela."

"Ne bo tako hudo, ljubi moj!"

"Vse proso bi znosil iz kašče in bi te povijal v rjuho, da bi v njih ležala in da bi te ne pritisnala trda postelja. Vse melisne jagode bi pokupil pri branjevki in bi jih tebi znosil, da bi se bolj sladko držala. S samim medom bi te obezal vrat in bi te povil v svoj najlepši kožuh, da bi te ne zeblo."

"Udin horst" so obširni gozdovi, ki se raztezajo od Tržiča, Kriške gore in Storžca pa do Kranja.

Na plani za Voglom pa je čepela ženska črnika-stega obraza in razgaljenih prsi. Lonec je imela na hrbtu, zasmehljivo je gledala na zaverovani par in govorila sama sebi:

"Škoda tega Ožbolta! Strinjast le že dela tlako staremu Boltarju, pa še ni gotovo, da dobi to zatele-bano Jerico. Pri nas je drugače, pod krivo jelko poskoči čez jarek in nevesta je dobljena."

Hitro vstane in zapiska na pišcal, da je vasa-vačema zagomazelo po vsem črtu. Ožbolt požene vti, Jerica odhiti za perilom. A glej — perila ni! Le nekaj čunjev je ležalo na tleh. Dekla popade prazni škaf in beži prestrašena domov.

"Plašarji so v Voglu," je vzkliznila, stopivši na domači prag.

Boltarjeva krčma je stala kakor še dandanes pod krilem Kokom na koncu vasi blizu ceste. Obširna gospodarska poslopja so se razprostirala proti cesti, ki vede iz Kranja v Tržič, slammata strčila se je videla od daleč nad drugimi hišami in leseni oboji na pročeljih so se padali nad leseno steno. V steni so bila vzdana množestvilna okna v železnimi mrežami in kamenitimi oboji, med njimi pa živo barvane slike domačih patronov.

Skozi kamenite, lepo izklesane oboje vrat se je prišlo v vežo in iz veže skozi nizke duri v prostrano izbo z lesenim stropom, orjaško pečjo in več mizami.

Za mizo pri durih je sedel človek širokih pleč, potlačnega nosu in živih oči. Zavil je bil v kratak plašč in se je nemirno ozrl, kolikokrat je kdo stopil v izbo. Poleg njega je ležal v mrežo zavit svezjen tobaka, zgrgnen s koncem plašča.

"Kaj si sam, Blaže!" poprašam na novo došli gost, velike postave, širokih pleč, slep na eno oko. Starost ga je razodevala nad trideset let, samozavestno se je oziral po izbi in glas mu je donel kakor veliki zvon.

"Sam, kakor vidiš," odgovori sedeči gost, vstane in v podu prišlecu roko. Tedaj se je videlo, da je bil velik nad seženji. Ko prišlec sede poleg njega, tihoapeč Blaž nadaljuje:

"S tem Lužarčkom ni nič. Ušel mi je in rekel, da ne gre več na Hrvaško po tobak, ta strahopetec!"

"Le počaki, Blaže! Preskrbimo si drugega tovariša in ta bo naše vrste. Je fant, ki se ne ustraši niti samega medveda, kaj šele kakega dolgopetega brčarja!"

Prišlec z enim očesom potrkra s poličem ob mizo in takoj se pokaže v izbo deklica pri petindvajsetih letih. Njenih pleč se je oprijemal višnjeve modere in po hrbtu sta ji viseli dolgi kiti rumenih las.

"Se en poliček, kajne, Polonjek!" reče deklica in seže po poliču.

"Le prinesi ga, doljenjska nevesta!" jo zbolde enooki gost.

"Zakaj doljenjska?" odvrne deklica.

Polonjek pa začne peti za odgovor:

"mam rada Gorenjca,

ki 'ma lajbič rdeč —

še rajš 'mam Doljenja,

ki 'ma židanih več."

Dekla Marjana je že zapustila izbo, vendar prisluškuje pri durih, zakaj pesem ji je bila všeč. Njen ženin je bil rodom Doljenec.

"Kje je Vranjek?" hitro popraša pevec.

"Morda je šel v farovž na tlako, ker je hodil sinoči mežnar Jernejec po hišah in veleva bajtarjem, da gredo v farovž drva cepit. Ha, ha!" se zasmeje Grozov Blaže dobrovoljno.

"No, tisto pa že! Vranjek je kar rojen za tlako, ha, ha, ha!" se smeje enooki gost. "Kaj misliš, Polonjek, ali bo res dobil Marijano tisti doljenjski Matije?"

"Veš, Blaže, jaz bi jo privoščil Vranjeku, pa veš tudi, da mi ne delamo pri ženitvah dosti sile. Naš Groga pravi: Kar priženi jo, pa je! Čez jarek poskoči in v njegova. Dupljanski gospod Tomaž kajpada bolj čeni Smoletovo podrtijo tam ob cesti. Vranjek pa je šteljačar, pravi gospod Tomaž. No, mu bomo že pokazali, da so šteljačarji tudi njegovi farani."

Po veži zaropče. Dva fantina prestopita vežni prag. Prvi je bil star kakih 20 let, žibek, gibčen, na licih pa je imel brazgotino podobno kurji taci. Na hrbtu je nosil velik svezjen samih muhalnikov in podpihalnikov, v roki pa polno pest bica, to je stenja za svetilke, kakršnega so tedaj rabili na mesto sedanjih dušic.

Njegov spremljevalec je bil majhne postave, čokot, gibčen, začrnelega obraza in temnih oči. Na hrbtu je nosil svezjen krtač, povezan z motvonom, ob rami pa so mu vizele gosli. Bil je dokaj starejši od prvega in čednega obraza.

"Halo, dekleta, muhalnike! Poletje bo kmalu in muhe začno lezti na dan. Pa tudi bica imam še nekaj, če je kaj lanenega olja pri hiši!" kriči prvi prišlec.

"Može in fantje! Obleko je treba snažiti, drugače pride molje vanjo. Krtač imam na izbi-ro, velike, majhne, trde, mehke, kakršnih kdo hoče!" vpije drugi prišlec.

Pri kuhinjskih durih se prikaže domača hči Jerica in pravi:

"Le v hišo pojdit! Kmalu pridejo oče domov."

Duri se odpro in fantina stopita v izbo.

"Srečne oči, ki te vidiš, Tacman!" pozdravi Polonjek mlajšega prodajalca. Ta mu takoj odvrne:

"Hibej bonov, da se nihto ne zašmalaš!"

(Dalje prihodnjič.)

"Dobro pazi, da se ne zagovoriš"

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

Foreign Language Information Service — Yugoslav Bureau.

NARODNE KONVENCIJE IN NJIHOV POTEK.

V prejšnjem članku smo omenili pomen "narodnih konvencij" (National Conventions) v ameriškem političnem življenju in opisali kako so sestavljene. Sedaj, ko so narodne konvencije vseh političnih strank pred durmi, je pravi zanimivo opisati njihov pravilnik in druge značilne potebe, kakor tudi razlagati nekatere posebne izraze, ki jih časopisi rabijo v svojih poročilih o burnih dnevnih narodnih konvencijah.

Narodna konvencija ima dvojno namero: odobriti proglas strankinih načel, naziranj in praktičnih predlogov in izbrati strankini kandidata za najvišjo izvršno oblast republike, t. j. za predsednika in podpredsednika Združenih držav.

Javno mnenje deli dostikrat tekmece za predsedniško kandidaturu v tri vrste, namreč v "favorites", "dark horses" in "favorite sons". Ti trije izrazi se rabijo v časopisnih poročilih tekočega leta, ko se vršijo predsedniške volitve, zlasti do časa konvencije in zato potrebujejo nekoliko razlaganja. "Favorite" je znani športni izraz za priljubljenega tekmece, na katerega je varno staviti; v političnem zmišlju pa se rabi za označevanje tekmece za predsedniško kandidaturu, ki je političar, dobro znan širom vse dežele in zato zmogel dobiti podporo v vseh delih dežele.

"Dark Horse" (črn konj) je oseba, ki ni narodu povsod dobro znana; ako konvencija imenuje takega kandidata, je javno mnenje precej presenečeno, ravno kot na dirkah ko zmaga znan "črn konj".

"Favorite son" (priljubljen sin) je političar, ki je dobro znan v svoji lastni državi, ali malo vpoštevan izven nje. Morda ni njegovo ime, kakor je to pri "dark horse", malo znano vsemu narodu širom dežele, ampak on ni še na se obrnil splošno pozornost. "Favorite son" utegne pa biti ob enem tudi "dark horse"; to se pravi, on je dobro znan v svoji lastni državi, ali njegovo ime je tako malo znano drugje, da je njegova zmaga neverjetna.

Postopanje narodne konvencije najlažje razumemo, ako vpoštevamo tri dejanja, v katera se deli: prvič, dogovarjanje pred otvritvijo konvencije; drugič, odobrenje programa in govori predlagateljev; tretjič, glasovanje za kandidata.

Dolgo pred časom, ko se vrši narodna konvencija, je že začela agitacija (boom) za enega ali dva "favorita". Predno delegat je odpotuje iz svoje države v mesto konvencije, so večinoma že sklenili, za koga bodo glasovali; mnogi so kar dobili izrecno navodila od volilcev v primarnih volitvah oziroma od državne konvencije svoje stranke, za koga naj se potegnejo. Vse je na videz enostavno in samoniklo. V resnici pa že sama izbira posebnih oseb za delegate, kakor tudi navodila, ki so jim dana, so navadno posledica dolgotrajnega zakulisnega delovanja s strani lokalnih političarjev pod režijo dveh ali treh spretnih agentov ali odposlancev vodilnega tekmece.

Štiri ali pet dni pred otvritvijo konvencije začnejo delegacije posameznih držav prihajati v mesto, kjer se konvencija vrši. Predno napoči veliki dan, je že mnogo tisoč političarjev, poročevalcev in turistov napolnilo do vrha vsak hotel v mestu. Ko so dospeli glavne delegacije, se resno delo začne. Čim bolj se približuje ura otvoritve, tem bolj pristajajo posameznih fakcij napenjajo svojo energijo. Med posameznimi delegacijami se vršijo posvetovanja.

Dolgo preduro oficijelne otvoritve konvencije, je velika dvorana konvencije nabito polna do zadnjega kotička; taka dvorana je dostikrat zadosti prostorna, da lahko deset do petnajst tisoč ljudi v njej sedi. Delegatje sami so le kaplja vode v morju vseh lic.

Vodilni političarji iz vsake zvezne države, senatorji in poslanci iz Washingtona, žurnalisti in reporterji, gostje iz vseh krajev in koncev Združenih držav, gospe, akor tudi krdele političarjev iz mesta konvencije, — vsi ti tvorijo ogromno gnečo okolo delegatov. Nekateri nosijo znake, dostikrat grb svoje države ali svoje organizacije; mnogokrat nosijo karkarde in trake v barvah svojih favoritov. Vsaki državni delegaciji je odložen prostor v dvorani, zastava države, plapolajoča iz droga, pove, kje ta ali ona delegacija sedi. Odposlanci in voditelji hitijo od delegacije do delegacije, dočim gledalci poslušajo godbo, ki svira popularne komade, in pozdravljajo s ploskanjem tega ali onega odličnjaka, ko vstopa v dvorano.

Ko načelnik narodnega strankinega odbora pozove zbor na red, duhovnik izreče kratko molitev in poslovanje začne. Najprej pride na vrsto volitev konvencnega predsedništva, odborov in njihovih načelnikov, potem sledi razprava o strankinem programu in bržkone drugi dan, ali mogoče tudi kasneje, sledi predlaganje kandidatov in glasovanje. To-le se utegne raztezati na nekoliko dni, eje konvencije se navadno vršijo predpolno in popoldne.

Volilni program stranke se imenuje "platform". Ta vsebuje vrsto resolucij, označujočih načela in program stranke. Tem posebnim točkam platforme pravijo "planks". Sestava volilnega programa je poverjena posebni odelku (committee on resolutions), ki ponavadi skuša sestaviti tak program, ki naj vzbudil voljo vse struje. Konvencija vohče odobri predloženo platformo z vsemi "plankami" vred, ali n-tegne priti tudi do burne razprave, spora in celo do sezaijalne krize radi volilnega programa.

Po dobrenju platforme sledi nominacija tekmecev za strankino kandidaturu. Zapisnikar kliče imena vseh držav po abecednem redu in, čim pride država na vrsto, h kateri spada kak aspirant za nominacijo, stopi kak odličen delegat te države na oder in predlagajo njegovo imenovanje v govoru, v katerem hvali vse prednosti dotičnega tekmece. Drug delegat podpira (seconds) ta predlog, in potem nadaljuje klicanje ostalih držav, dokler niso na zadnje predlagani vsi aspiranti za predsedniško kandidaturu. Teh je navadno sedem ali osem. S tem je dosežena zadnja točka postopanja, glasovanje (balloting) izmed teh aspirantov. Zapisnikar zopet zove posebej imena vseh držav, začneši od Alabama pa do Wyoming. Če je ime države pozvano, načelnik dotične državne delegacije je naznan, komu je njegova delegacija oddala svoje glasove, na pr. šest za A, pet za B, tri za C. Ako pa prevladuje takozvana "unit rule" gredo vsi glasovi delegacije za onega kandidata, za katerega je večina delegacije glasovala. Da-li naj velja to pravilo ali pa ne, je že večkrat postalo jako sporno vprašanje; te "unit rule" pa se še dredi Demokratična stranka, ako je državna konvencija dala tako naročilo svojim delegatom. Ko so vse države oddale svoj glas, se glasovi seštevajo in se izid naznani. Ako je kdo izmed tekmecev dobil absolutno večino vseh glasujočih delegatov (po pravilniku Republikanske stranke), oziroma dv tretin, sko večino (po pravilniku Demokratične stranke), je izvolitev gotova in nič ne preostaje kot formalnost enoglasnega glasovanja, ko pa nihče ni dobil predpisane večine, glasovanje po državah začne znova v vrhu, da posamezni delegati oziroma delegacije morejo spremeniti svoj glas. In to se ponavlja tako dolgo, dokler ni eden izmed aspirantov končno pridobil toliko glasov, kolikor zadostuje za nominacijo. Dostikrat je jako mnogo teh glasovanj.

V odmorih med vsakim glasovanjem in onim, ki sledi, se voditelji urno posvetujejo. Svoje pobočnike pošljajo k tej ali oni delegaciji, do je podprejo, ako omahuje, ali da pridobijo drugo delegacijo, naj sedaj opusti svojega brezupnega kandidata in se k njim pridruži. Tekmece sam sediti stotino milj daleč proč pri telefonu — po etiketi ni prav, da je on osebno prisoten na licu mesta; naznanjajo mu, kako stvari stojijo, in ga prosijo, za hiter nasvet, kaj naj njegovi pristaši sedaj storijo. Eno glasovanje sledi drugemu, dokler ne pride do takozvanega preloma (break). Ta trenutek nastopi, ko slabše skupine prenesejo svoje glasove k enemu izmed glavnih tekmecev. Ako kak favorit je od samega začetka veliko močnejši od drugih, ta "break" utegne nastopiti kmalu in gladko; kandidat tedaj koraka sigurno k zmagi in ima ob vsakem glasovanju vedno več glasov, tako da vse čuti, da je vsako nasprotovanje brezuspešno. Ali, ako dva nasprotnika, ki sta si drug drugemu kos, vzdržujeta svojo borbo skozi dvajset ali trideset glasovanj, tako da je dolga napetost razburila vse duhove, tedaj, ko "prelom" nastopi, se isti vrši silovito in viharno. Poraz postane polom. Bataljon za bataljonom prestopi naenkrat na stran zmagovalca, vrste se razbijajo in premagani vržejo stran svoje znake in karkarde, da se tudi oni pridružio ovaciji za zmagovalnega kandidata. To je trenutek hrupnega razburjenja; označujejo ga s slikovitim izrazom "stampede", isto besedo, katero rabijo na zapadu za zbežano čredo, ko združeno drvi čez poljane.

Ko so tako našli kandidata za predsedništvo, konvencija preide na določanje kandidata za podpredsedništvo, kar se vrši na enak način, ali brezprimerno hitreje. Program konvencije je nato izbran. Oba imenovana kandidata sta sedaj uradno proglašena kandidata stranke, upravičena do podpore s strani vseh strankinih organizacij in vseh lojalnih pristašev.

Kaj se pa zgodi, ako pristaši premaganega tekmece nočejo podvreči se strankini disciplini, se odepajo ali — kakor se že pravi — se uprejo (bolt) konvenciji? To se seveda utegne zgoditi in v resnici se je že nekajkrat zgodilo. Tedaj pride do senzacionalne krize; stranka se utegne razcepiti in nastane mogočna politična borba, v kateri se strasti razburkajo do viška. Tak dogodek je zgodovinskega pomena v ameriškem političnem življenju. Konvencije manjših strank, ki tudi postavijo svoje kandidate za predsedništvo, so mnogo manj spektakularne kot gori opisano.

vanjem in onim, ki sledi, se voditelji urno posvetujejo. Svoje pobočnike pošljajo k tej ali oni delegaciji, do je podprejo, ako omahuje, ali da pridobijo drugo delegacijo, naj sedaj opusti svojega brezupnega kandidata in se k njim pridruži. Tekmece sam sediti stotino milj daleč proč pri telefonu — po etiketi ni prav, da je on osebno prisoten na licu mesta; naznanjajo mu, kako stvari stojijo, in ga prosijo, za hiter nasvet, kaj naj njegovi pristaši sedaj storijo. Eno glasovanje sledi drugemu, dokler ne pride do takozvanega preloma (break). Ta trenutek nastopi, ko slabše skupine prenesejo svoje glasove k enemu izmed glavnih tekmecev. Ako kak favorit je od samega začetka veliko močnejši od drugih, ta "break" utegne nastopiti kmalu in gladko; kandidat tedaj koraka sigurno k zmagi in ima ob vsakem glasovanju vedno več glasov, tako da vse čuti, da je vsako nasprotovanje brezuspešno. Ali, ako dva nasprotnika, ki sta si drug drugemu kos, vzdržujeta svojo borbo skozi dvajset ali trideset glasovanj, tako da je dolga napetost razburila vse duhove, tedaj, ko "prelom" nastopi, se isti vrši silovito in viharno. Poraz postane polom. Bataljon za bataljonom prestopi naenkrat na stran zmagovalca, vrste se razbijajo in premagani vržejo stran svoje znake in karkarde, da se tudi oni pridružio ovaciji za zmagovalnega kandidata. To je trenutek hrupnega razburjenja; označujejo ga s slikovitim izrazom "stampede", isto besedo, katero rabijo na zapadu za zbežano čredo, ko združeno drvi čez poljane.

Ko so tako našli kandidata za predsedništvo, konvencija preide na določanje kandidata za podpredsedništvo, kar se vrši na enak način, ali brezprimerno hitreje. Program konvencije je nato izbran. Oba imenovana kandidata sta sedaj uradno proglašena kandidata stranke, upravičena do podpore s strani vseh strankinih organizacij in vseh lojalnih pristašev.

Kaj se pa zgodi, ako pristaši premaganega tekmece nočejo podvreči se strankini disciplini, se odepajo ali — kakor se že pravi — se uprejo (bolt) konvenciji? To se seveda utegne zgoditi in v resnici se je že nekajkrat zgodilo. Tedaj pride do senzacionalne krize; stranka se utegne razcepiti in nastane mogočna politična borba, v kateri se strasti razburkajo do viška. Tak dogodek je zgodovinskega pomena v ameriškem političnem življenju. Konvencije manjših strank, ki tudi postavijo svoje kandidate za predsedništvo, so mnogo manj spektakularne kot gori opisano.

Kaj se pa zgodi, ako pristaši premaganega tekmece nočejo podvreči se strankini disciplini, se odepajo ali — kakor se že pravi — se uprejo (bolt) konvenciji? To se seveda utegne zgoditi in v resnici se je že nekajkrat zgodilo. Tedaj pride do senzacionalne krize; stranka se utegne razcepiti in nastane mogočna politična borba, v kateri se strasti razburkajo do viška. Tak dogodek je zgodovinskega pomena v ameriškem političnem življenju. Konvencije manjših strank, ki tudi postavijo svoje kandidate za predsedništvo, so mnogo manj spektakularne kot gori opisano.

Kaj se pa zgodi, ako pristaši premaganega tekmece nočejo podvreči se strankini disciplini, se odepajo ali — kakor se že pravi — se uprejo (bolt) konvenciji? To se seveda utegne zgoditi in v resnici se je že nekajkrat zgodilo. Tedaj pride do senzacionalne krize; stranka se utegne razcepiti in nastane mogočna politična borba, v kateri se strasti razburkajo do viška. Tak dogodek je zgodovinskega pomena v ameriškem političnem življenju. Konvencije manjših strank, ki tudi postavijo svoje kandidate za predsedništvo, so mnogo manj spektakularne kot gori opisano.

Kaj se pa zgodi, ako pristaši premaganega tekmece nočejo podvreči se strankini disciplini, se odepajo ali — kakor se že pravi — se uprejo (bolt) konvenciji? To se seveda utegne zgoditi in v resnici se je že nekajkrat zgodilo. Tedaj pride do senzacionalne krize; stranka se utegne razcepiti in nastane mogočna politična borba, v kateri se strasti razburkajo do viška. Tak dogodek je zgodovinskega pomena v ameriškem političnem življenju. Konvencije manjših strank, ki tudi postavijo svoje kandidate za predsedništvo, so mnogo manj spektakularne kot gori opisano.

Kaj se pa zgodi, ako pristaši premaganega tekmece nočejo podvreči se strankini disciplini, se odepajo ali — kakor se že pravi — se uprejo (bolt) konvenciji? To se seveda utegne zgoditi in v resnici se je že nekajkrat zgodilo. Tedaj pride do senzacionalne krize; stranka se utegne razcepiti in nastane mogočna politična borba, v kateri se strasti razburkajo do viška. Tak dogodek je zgodovinskega pomena v ameriškem političnem življenju. Konvencije manjših strank, ki tudi postavijo svoje kandidate za predsedništvo, so mnogo manj spektakularne kot gori opisano.

Kaj se pa zgodi, ako pristaši premaganega tekmece nočejo podvreči se strankini disciplini, se odepajo ali — kakor se že pravi — se uprejo (bolt) konvenciji? To se seveda utegne zgoditi in v resnici se je že nekajkrat zgodilo. Tedaj pride do senzacionalne krize; stranka se utegne razcepiti in nastane mogočna politična borba, v kateri se strasti razburkajo do viška. Tak dogodek je zgodovinskega pomena v ameriškem političnem življenju. Konvencije manjših strank, ki tudi postavijo svoje kandidate za predsedništvo, so mnogo manj spektakularne kot gori opisano.

Kaj se pa zgodi, ako pristaši premaganega tekmece nočejo podvreči se strankini disciplini, se odepajo ali — kakor se že pravi — se uprejo (bolt) konvenciji? To se seveda utegne zgoditi in v resnici se je že nekajkrat zgodilo. Tedaj pride do senzacionalne krize; stranka se utegne razcepiti in nastane mogočna politična borba, v kateri se strasti razburkajo do viška. Tak dogodek je zgodovinskega pomena v ameriškem političnem življenju. Konvencije manjših strank, ki tudi postavijo svoje kandidate za predsedništvo, so mnogo manj spektakularne kot gori opisano.

Kaj se pa zgodi, ako pristaši premaganega tekmece nočejo podvreči se strankini disciplini, se odepajo ali — kakor se že pravi — se uprejo (bolt) konvenciji? To se seveda utegne zgoditi in v resnici se je že nekajkrat zgodilo. Tedaj pride do senzacionalne krize; stranka se utegne razcepiti in nastane mogočna politična borba, v kateri se strasti razburkajo do viška. Tak dogodek je zgodovinskega pomena v ameriškem političnem življenju. Konvencije manjših strank, ki tudi postavijo svoje kandidate za predsedništvo, so mnogo manj spektakularne kot gori opisano.

Kaj se pa zgodi, ako pristaši premaganega tekmece nočejo podvreči se strankini disciplini, se odepajo ali — kakor se že pravi — se uprejo (bolt) konvenciji? To se seveda utegne zgoditi in v resnici se je že nekajkrat zgodilo. Tedaj pride do senzacionalne krize; stranka se utegne razcepiti in nastane mogočna politična borba, v kateri se strasti razburkajo do viška. Tak dogodek je zgodovinskega pomena v ameriškem političnem življenju. Konvencije manjših strank, ki tudi postavijo svoje kandidate za predsedništvo, so mnogo manj spektakularne kot gori opisano.

Kaj se pa zg

